

## Národná konzultácia vo forme workshopu k návrhu Sociálno-klimatického plánu SR (30/04/2025)

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Otvorenie</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Príhovor Národná implementačná a koordinačná autorita – predstavenie Sociálno-klimatického fondu</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p>GRS NIKA p. Erna Dohnáliková v úvode privítala všetkých účastníkov workshopu. Zástupca SKP tímu priblížil čo je cieľom workshopu a v úvodnej prezentácii predstavil hlavné ciele Sociálno-klimatického fondu (SKF) ako súčasť legislatívneho balíka Fit for 55 pre dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody. Podmienkou čerpania finančných prostriedkov z SKF je vykonanie transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/959</p> <p>z 10.mája 2023, ktorou sa systém obchodovania s emisiami sa rozšíri na sektor budov a cestnej dopravy (tzv. ETS2). Celková alokácia SKF na roky 2026 – 2032 je 65 mld. EUR, prípadne 54,6 mld. EUR v prípade účinnosti ETS2 od roku 2028. V súlade s nariadením o SKF má Slovensko k dispozícii 2,36 % z celkovej alokácie fondu, čo predstavuje 1,53 mld. EUR (resp. 1,28 mld. EUR v prípade účinnosti ETS2 od roku 2028. Národné spolufinancovanie je vo výške minimálne 25% odhadovaných celkových nákladov. V súlade s uznesením vlády SR č.469 z 20.septembra 2023 prípravu Sociálno-klimatického plánu (SKP) koordinuje Národná implementačná a koordinačná autorita (NIKA) na Úrade podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku. V prezentácii bolo niekoľkokrát zdôraznené, že úspešná implementácia SKF závisí od plnej transpozície smernice o ETS2.</p> |
| <b>Príhovor Trinomics SK tím, podporovaného z nástroja technickej pomoci Európskej komisie – predstavenie agendy</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>Vedúci slovenského expertného tímu TSI projektu predstavil agendu workshopu. Workshop otvorila zástupkyňa EK, ktorá prítomným v rámci prezentácie predstavila hlavné ciele ETS2. Po prezentácii prebiehala diskusia. Workshop ďalej pokračoval prezentáciou expertného tímu ohľadom navrhovaných opatrení a investícií za oblasť budov a za oblasť dopravy (tzv. short list) a v závere boli prítomným predstavené navrhované opatrenia za rezort hospodárstva.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Prezentácia Európska komisia (DG CLIMA) – implementácia ETS2</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p>Špecifické informácie ohľadom implementácie ETS2 (obchodovanie s emisiami za sektor budov a sektor dopravy) v súvislosti s SKF sa nachádzajú v prezentácii.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Diskusia</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p><b>Otázka ZSE:</b> The SCF will be in use before ETS2 is introduced (2026). What will happen if ETS2 isn't transposed in Slovakia by that time?</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• <b>Odpoveď Európska komisia:</b> ETS2 is EU law and must be transposed though it has been delayed in some Member States. The European Commission (EC) is available and will help with the transposition if necessary. There are strict rules in the case of transposition and infringement procedures will be carried out as has been done in the past. Consequences of not transposing the law lie in the fact that SCF and ETS2 are intertwined – SCF is funded by the ETS2. Without revenue from the ETS2, it will be very hard to provide funding from the SCF. The EC is looking into legal possibilities and options to ensure the implementation of the SCF and ETS2 – once Member States send their SCPs in June 2025, the EC will have 5 months to review.</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p><b>Komentár MŽP SR:</b> The representative endorsed the SCF and ETS2. Of the two sectors, the transport sector is more problematic in particular when it comes to emissions. The representative further elaborated that the Ministry of Environment of the Slovak Republic organised meetings with regulated entities under the ETS2 to prepare all impacted parties for their obligations. The biggest regulated entities (that are already subject to ETS1) are much more prepared compared to those who are not – they are harder to inform, stay in touch with, and raise awareness overall. This is especially pertinent for smaller entities, such as importers of coal etc. In sum, while regulated entities are actively preparing, this is also dependent on the political will and situation in regard to the actual start of the ETS2 implementation.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p><b>Komentár Európska komisia:</b> The representative stated that he/she is aware of the challenges related to small suppliers of gas and other smaller regulated entities. The EC is looking into ways to facilitate an easier process.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p><b>Komentár MH SR:</b> The representative expressed that the Ministry of Economy's aim is to systematically work with the energy sector and other industry stakeholders to identify measures with added value that are complementary to the proposed measures and investments (M&amp;Is) of the TSI project. These complementary measures focusing on micro-enterprises was presented later.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

**Komentár Európska komisia:** The representative opened a discussion on the opportunities and challenges of the transition from fossil fuel use in the ETS2 sectors in Slovakia. He/she stated that based on the Impact Assessment Report and the draft Deliverable 3 Report (Analysis of proposed M&Is) and other sources, emissions in the transport sector are still rising. However, the relative increase of expenditure for households for the transport sector is estimated at EUR 20 to EUR 30 for the lowest income groups and EUR 100 to EUR 120 for the highest income groups which signals a smaller increase.

- **Odpoveď ZSE:** The representative added that it would be important to follow the Action Plan for Affordable Energy adopted by the EC in March. This includes splitting the price of electricity from the price of natural gas to reach affordable prices of electricity to help make the transition from gas usage.

## Prezentácia navrhovaných opatrení a investícií SKP

Špecifické informácie a prehľad dopadov navrhovaných opatrení a investícií sa nachádzajú v prezentácii. Nižšie je uvedený najmä obsah diskusie.

### Prezentácia Trinomics SK tím – prezentácia výsledkov práce, cieľov workshopu a celkových predpokladaných dopadov navrhovaných opatrení a investícií

**Otázka hlavné mesto SR Bratislava:** Zástupca požiadal o objasnenie procesu tvorby SKP, keďže v pláne nemusia byť prijaté všetky navrhnuté opatrenia. Taktiež ešte budú prezentované dodatočné opatrenia Ministerstva hospodárstva SR (MH SR), ale zároveň bolo spomenuté, že proces posudzovania opatrení bol už zo strany SR spustený.

- **Odpoveď NIKA:** Zástupca vysvetlil, že momentálne je navrhnutých osem opatrení z TSI projektu a štyri dodatočné z národnej úrovne (MH SR). V rámci procesu SEA bude predmetom posudzovania všetkých 12 navrhnutých opatrení a investícií s možnosťou pripomienkovania.
- **Komentár hlavné mesto SR Bratislava:** Z pohľadu samospráv by bol ocenený viac participatívny proces, keďže mestá Bratislava a Košice majú vypracované plány klimatického prechodu.
- **Komentár Trinomics SK tím:** Zástupca upresnil, že ZMOS a Únia miest Slovenska boli ako subjekty zahrnuté do konzultácií TSI projektu od začiatku implementácie TSI projektu.
- **Komentár NIKA:** Zástupca doplnil, že workshopy so zainteresovanými stranami boli vedené ešte pred začiatkom TSI projektu.

### Prezentácia Trinomics SK tím – predstavenie metodológie navrhovania opatrení a investícií

### Prezentácia Trinomics SK tím – predstavenie opatrení pre budovy

### Diskusia

**Komentár Cyklokoalícia:** Pri opatrení 2 (Obnova bytových domov) a opatrení 3 (Obnova budov sociálnych zariadení) požadujú zaradiť do vybavenia budov aj možnosť pre parkovania bicyklov pre zvýšenie využívania toho módu dopravy (štandardne dve miesta na obytnú jednotku). Opatrenie 4 (Poradenstvo) navrhujú poskytovanie poradenstva poňať prierezovo, t.j. rozšírenie poradenstva aj o dopravnú časť plánu.

**Komentár MH SR:** Ak sa do veľkej miery ráta so zapojením Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA) v rozsahu opatrení, je potrebné zorganizovať bilaterálne stretnutie ohľadom rozsahu pôsobnosti SIEA v oblasti poradenstva.

**Komentár Budovy pre budúcnosť:** ČR pripravuje opatrenie poradenstva a odporúčajú inšpirovať sa z ČR ohľadne zabezpečenia implementácie opatrenia.

**Komentár Hlavné mesto SR Bratislava:** Navrhujú zaradiť chladiace centrá v rámci opatrenia 3. Momentálne navrhnuté financie sú nízke, momentálne VÚC nie sú oprávnené čerpať finančné prostriedky z fondov EÚ a zároveň nie sú k dispozícii financie na dofinancovanie. Návrhom by bolo zaradenie financovania cez úvery.

- **Odpoveď Trinomics SK tím:** V rámci tohto opatrenia chýbali podkladové dáta od prevádzkovateľov zariadení sociálnych služieb, ktoré by bolo dobré doplniť, aby boli zahrnuté vo finálnej verzii DLV3 Správy.

**Komentár SK8/Žilinský samosprávny kraj:** V opatrení 3 (Obnova sociálnych zariadení) pri budovách medzi oprávnenými nie sú v prezentácii uvedené VÚC, ktoré sú zriaďovateľom zariadení sociálnych služieb, v prezentácii sú uvedené len obce a neverejní poskytovatelia.

- **Odpoveď Trinomics SK tím:** V návrhu DLV3 Správy sú explicitne uvedené, a teda aj VÚC sú oprávnené subjekty.

**Komentár MŽP SR:** Upozornenie na kalkuláciu nákladov – pri momentálnom nastavení nie je financovanie na opatrenie 4 dostatočné, najmä v súvislosti s vydávaním pasportov pred a po obnove budovy.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Komentár Slovenské národné stredisko pre ľudské práva:</b> V rámci opatrení vypadáva skupina ľudí, ktorá nemá vlastnícky vzťah k budove.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Odpoveď Trinomics SK tím:</b> SKF je špecificky zameraný na dopravu a budovy, a z toho dôvodu je viazanosť na vlastníctvo.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p><b>Komentár MH SR:</b> Definícia zraniteľnej domácnosti bude transponovaná a zastrešená definíciou energetickej chudoby v pripravovanom zákone. V rámci výziev na základe opatrení, ktoré budú vyhlasované, bude vydaná samostatná vyhláška. Tá bude dopĺňať aktuálnu definíciu energetickej chudoby na základe opatrení, ktoré budú vo výzvach.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p><b>Komentár MPSVR SR:</b> Návrh vyňať oprávnených žiadateľov v názve opatrení a špecifikovať to následne vo výzvach. Zástupca informoval účastníkov, že bol uzatvorený dotazník v rámci rezortu ohľadom SKP. Výsledky budú zaslané na NIKA. Taktiež bola vyslovená žiadosť, aby boli aktuálne sociálne stratégie zohľadnené v pláne.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p><b>Komentár Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity:</b> Je dôležité zladenie legislatívy sociálnych služieb, aby bolo jasne definované, kto je oprávnený čerpať finančné prostriedky zo SKF.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Odpoveď NIKA:</b> Vlastníctvo budovy je zastrešené dvoma spôsobmi, ak subjekt budovu naozaj vlastní alebo ak má dlhodobý vzťah k budove, v ktorej služby ponúka. Táto časť opatrenia je dôležitá pre implementačnú fázu.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p><b>Otázka Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity:</b> Terénna sociálna práca, ktorá je aktuálne vykonávaná je viazaná na projekty končiacie v roku 2027, čo bude potrebné zohľadniť pri SKP. Je rozhodnuté, kto bude zriaďovať poradenské centrá? Je efektívnejšie opravovať budovy v zlom stave alebo postaviť nové?</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Odpoveď Trinomics SK tím:</b> Nie je možné predpísať zbúranie budovy jej vlastníkom. Terénni pracovníci sú spomenutí v návrhu DLV3 Správy s nadväznosťou na aktuálne projekty pre zachovanie kontinuity. Kontaktné miesta budú nadväzovať na platné smernice a bude to doplnková činnosť existujúceho centra.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p><b>Komentár Prešovský samosprávny kraj:</b> Je potrebné zohľadniť aj energetickú efektívnosť budov v rámci opatrenia 3 najmä v súvislosti s budovami, ktoré budú eventuálne slúžiť na poskytovanie sociálnych služieb, aj keď aktuálne kvôli nutným opravám neboli v prevádzke. VÚC kvôli tomu nespĺňali podmienky oprávnenosti vo výzvach vyhlásených SIEA z dôsledku chýbajúceho pasportu pred obnovou budovy.</p>                                                                                                                                                                                                                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Odpoveď Trinomics SK tím:</b> V rámci navrhovaného opatrenia sa nerozlišujú nízko a vysokokapacitné budovy a ako merateľný ukazovateľ sú určené obnovené metre štvorcové.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p><b>Komentár Slovenská katolícka charita:</b> Je potrebné zdôrazniť, aby aj charity a podobné subjekty boli zaradené ako oprávnení žiadatelia. Bola spomenutá úspešná skúsenosť partnerov v Nemecku, ktorí poskytujú energetické poradenstvo ako súčasť finančnej gramotnosti.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p><b>Prezentácia zástupcu Trinomics SK tím – predstavenie opatrení pre dopravu</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>Špecifické informácie a prehľad navrhovaných opatrení a investícií sa nachádzajú v prezentácii. Nižšie je uvedený obsah diskusie.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p><b>Diskusia</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p><b>Otázka Únia miest Slovenska:</b> Do SKP by bolo potrebné pridať opatrenia zamerané na cyklodopravu. Napríklad formou spolufinancovania na základe výsledkov analýzy Inštitútu environmentálnej politiky – napr. bohatšie verzus chudobnejšie regióny by mali iné úrovne spolufinancovania. Ktoré sú cieľové skupiny v rámci opatrenia o zľavách na cestovnom?</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Odpoveď Trinomics SK tím:</b> Cyklistické opatrenie bolo zahrnuté v prvej fáze tvorby návrhu investícií a opatrení (tzv. longliste). Na základe rezortných preferencií bolo vyňaté z návrhu DLV3 Správy. Čo sa týka opatrenia o poskytnutí zliav na cestovnom, z administratívneho hľadiska bola cieľová skupina v hmotnej núdzi, keďže definícia tzv. „low-income“ na Slovensku neexistuje.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Odpoveď MD SR:</b> Nové zdroje financovania pre samosprávy, ktoré boli doteraz blokové sú otvorené (podpora z iných zdrojov), pre SKP cyklodoprava nebola prioritou z pohľadu Ministerstva dopravy SR z dôvodu kritických bodov v infraštruktúre. Železničná doprava bola v konečnom dôsledku prioritovaná a vybraná ako súčasť SKP.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p><b>Otázka Cyklokoalícia:</b> Ako prebiehal proces prechodu z širšieho do užšieho zoznamu navrhovaných opatrení a investícií v rámci prípravy DLV3 Správy? Mohli by byť dopracované analýzy opatrení, ktoré boli vysoko hodnotené v širšom zozname ale neboli uvedené v užšom zozname? Je potrebné doplniť prvky cyklistickej, pešej alebo kombinovanej dopravy. Malo by byť doplnené aj opatrenie na podporu kúpy nákladných bicyklov, najmä pre osoby so zdravotným postihnutím a rodiny v hmotnej núdzi, a všeobecne rozšíriť opatrenie 7 o prvky mikromobility. A prečo neboli zahrnuté opatrenia MH SR, keď majú byť doplnené mimo TSI procesu?</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Odpoveď Trinomics SK tím:</b> Po úvodných konzultáciách bolo vybraných osem opatrení na základe priorít jednotlivých ministerstiev. Nové opatrenia, kvôli kapacitným obmedzeniam, nebudú zo strany TSI národného tímu navrhované s výnimkou cyklodopravy, ak na tom bude zhoda s NIKA.</li> </ul> |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Odpoveď MH SR:</b> Opatrenia navrhované MH SR nespochybňujú opatrenia vypracované TSI tímom a sú ich doplnkami.</li> </ul>                                                                                                                                                                        |
| <p><b>Komentár EcoAuto:</b> Výhrada voči konkrétnym cieľom na počty autobusov a dobíjacích bodov a míľnikov plánu na základe otáznej dodacej doby samotných vozidiel a zároveň doby verejného obstarávania.</p>                                                                                                                               |
| <p><b>Návrh opatrení Ministerstva hospodárstva SR pre Sociálno – klimatický plán SR</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>Špecifické informácie a prehľad navrhovaných opatrení a investícií sa nachádzajú v prezentácii.</p>                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p><b>Záver</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |